

ШЕЈМАС ХИНИ ПОЛУОСТРВО

Kадавише немаш шта да кажеш, самосе
Целога дана вози дилјем полуострва.
Небо је високо као изнад бегунца,
Земља без међа, и никуда стићи нећеш

Но само пролазити границом
наслеђене земље.
У сумрак, хоризонт испија море и брег,
Поорана њива гута снежнобели забат
И поново си у тами. Сети се сад

Углачеан обале и силуете пања,
Стене о коју се таласи разбијају у
комадиће,
Кракатих птица на штулама од
сопствених ногу,
Острва што одједиши у маглу

НОБЕЛОВА
НАГРАДА ЗА
КЊИЖЕВНОСТ
1995.

Па кући се врати, све једнако немајући шта да кажеш,
Изузев што ћеш пределе одгонетнути овако:
Помоћу ствари откривених у чистоти својих облика,
Воде и земље до крајних им граница.

Превела: В. Гордић

Шејмас Хини

СУПЕРИОРНОСТ ЛИРСКЕ КОНТЕМПЛАЦИЈЕ

Постати песник на гласу у земљи као што је Ирска представљајући
част, обавезу, али и нелагодност, оличену у вечитом поређењу
са Вилијамом Батлером Јејтсом. Шејмас Хини у стању је да то
порођење издржи из бар два разлога: своју слику Ирске и њеног
мучноћи социјалног и политичког наслеђа он одбија да обоји от-
вореним политичким ангажманом и радије се одлучује да домовину
посматра као романтичарски пејзаж, бременит симболима и
значењима, или као митски простор у коме варварство и
цивилизација вечно одмеравају снаге. Друго, Хини не злоупотребљава
песничку маску, већ бира анонимност притајеног посматрача
као начин да читаоцу омогући приснији однос са песмом.

Одлучујући се да сублимира историјске конфликте, Шејмас
Хини бунтовно и љусковско "pop serviam" претвара у "canto". О песни
никовом одбијању да прави анатему хроничном обољењу
сопствене земље, вере и нације можда најбоље сведочи његова
опчињеност пределима - свеприсутна, парадигматска слика
мочваре, вечита јесен, влага и блато у Хинијевој поезији.

Као неки песници његове генерације (Мајкл Лонгли, Шејмас
Дин) и један од претходника (Џорџ Бјукенен), а за разлику од бунтовног
Луја Мекниса, Хини са скрипцијам, минималистичким призорима
ирске руралне свакодневице говори епски, без жара и замаха, али
са тоном усредређене лирске контемплације. У његовој поезији
ретки су усхићење и егзаптација. Хини најрадије бира регистар
мирног блаженства: он само жели да открије лепоту свакодневних
призора у свој њиховој обичности.

Ако је Мариори Перлоф, подстакнута текстовима Ролана Барта,
имала храброст да ревизионистички разграничи две струје у
поезији двадесетог века - симболистичку и антисимболистичку,
можда није неумесно изнети запажање да се у Хинијевој поезији
стичу те две струје. Хини не распреда о идејама, већ посматра
природу, пажљиво вагајући речи и слике којима ће је описати,
а непозирни поетски језик глача споља и усложњава изнутра.
Његова пажња увек је уско усредређена на малобројне предмете,
али песник о њима говори минуциозно и сложевито.

Хинијева поезија успешно одолева притиску ванлитерарних
елемената и бекству у компромис. Сви који ту поезију буду читали у
преводу Србе Митровића (Шејмас Хини, Песме, Матица српска,
1993) биће можда затечени њеном мирноћом, и оним што би се
погрешно могло назвати херметичношћу, а у ствари је одмерено
и уздржано. Без великих тема и импресивних призора, она рачуна
на општљудско и типично. Тачније - измену историје и мита, Хини
ће, као и сви велики песници, изабрати мит.

Џорџ Бјукенен

МИТИНГ

Ну чујемо на тргу. У два сата
на хиљаде жућкастих мушкица улеће у продавнице и
автомобиле.
Сви хитaju да затворе прозоре. Тада
она ступа на бину; не понаша се дрско

као уобичајени говорници. Она не може
направити чудо и заталасати гомилу,
придобити слушаоце. Њу слушају
више због начина на који забацује косу
него због оног што говори. Њена љубав припада идејама,
та рушилачка љубав. Богатство емоција
је напредак за који се она залаже.

"Не дозволимо да наша будућност буде залеђена
или испограмирана. Побунимо се.

Не тако што ћемо клати полиције и пушкарата
на тргу. Не путем војног удара.

Само подизањем температуре.

Слобода није слобода ако су људи хладни.

Истина није истина ако је говоре

равнодушни грађани. Нама је потребна

светлост погледа. Јудска светлост..."

Новине тако кажу: РАТ ЈЕ ЗАВРШЕН.

Откад? Историја још није рекла.

Може ли премијер остати у својој фотељи

и ако не прети рат? Кад бирачи престану бити

забринuti, он се суочи са чудним проблемима.

Нема пуномоћ да буде површан,

и он осећа да мора да поднесе оставку.

Ауторка елегантних јамбова појављује се
у тренутку захлађења, топи лед
у земљи мушкараца познатој по хладном опхођењу,
снажи је јато писаца.
Песничка земља је основана.

Превела
Владислава Гордић

ЏОРЏ БЈУКЕНЕН (1904), ирски песник, романијер и есејиста, у
својој поезији критикује оно што назива "естетским и емотивним
осиромашењем" XX века, апатију и отуђење савременог света.

Данило Киш

ЦИПЕЛЕ

Богу хвала
на буњишту
све смо исте

не лажи да ти је мајка
била змија

моја је била
обична
свиња

а штиклу ниси сломила на
балу

него си стала на балегу
усталом

видећеш после прве кише

или кад почне да се топи

рођена те мајка

не би препознала

ништа неће остати
од тих лажних крљуши
кад почне да пљуши

ни тога сјаја
неће бити до маја

доћи ће киша
да те попиша
да ти извади оба ока

доћи ће трава
да те прободе

да те успава

доћи ће деца да ти језик
ишчујају да ти
уши избуше

него моли бога
да нађу цигани
да те излече песном

па ћеш играти још мало
сред блата
са зубима од злата
док не помиришеш љубичице

(боже ме сачувай
земље
трава
и заборава)

РЕФРЕН

Благо скитницама
благо циганима
наћи ће златник

благо деци
(јаој деци)
заразиће се
тугом.

(ИЗ ПОЉА број 70, 1963.)

